

Lap ìa u Hati khlaw ba la ìap,

sainar Ìletrik ha ki khlaw khlem da sumar bha ne leh ha kata ka rukom ban lait na ka jingma, ka la buh jingma ym tang ìa ki mrad khlaw, hynrei ka buh jingma ruh ìa ki paidbah ba leit donkam sha ki khlaw ki btap. Kumba long haduh mynta ki ophisar na ka tnad Wildlife ki dang tohkit bniah bad ki dang ap ìa ka hukum na kiba halor la yn tep ne thang ìa utei u Hati khlaw.

Shuh shuh u Bah Leening Wahlang kumm u ophisar, u la buh ruh ka jingkyrpad sha ka tnad MeECL ba kan tohkit bniah bha ìa kitei ki sainar ìletrik, khnang ba kane kan nym buh jingma ìa ki mrad bad wat ìa ki paidbah nongshong shnong.

Pyndep 120 ngut ki samla ha ka

ma Lambormi Suchen uba dei ruh u Skill Development Officer & Member Secretary District Skill Committee, Jowai, ula ai ka jingkyntu ìa kitei ki samla ba kin bteng ìa na kam jong ki lyngba ka sap kaba ki la ìoh jinghikai khnang ba kan nym kut shuh.

Ha kajuha kor u kyntu jur ìa kitei ki samla ba kin sdang ban ìeng hala ki jong ki kjat da kaba leit mih shakhmat ba pan jingïarap na ka sorkar lyngba ka Fi-nancial Assistance kaba lah ban ai jingïarap ìa kino kino kiba kwah ban sdang ìa ka kam.

Khnang ban pynsuk ìa kitei ki samla kiba la dep ban shah hikai na ka bynta ki jingmyntoi jong ki hadien, ula kyntu ba kin ai ìa ki phone no jong ki sha kane ka shlem ai jinghikai.

Hapoh 3 bnai ai por ka HYC & HITO ban

ba ka la don ka jingjia ìap brierw naduh ki snem 2017.

Haba kren sha ki lad pathai khubor na ka liang ka HYC bad ka HITO ki la buh ruh ìa ka por ba ka ophis MePDCL Mawkyrwat Division ka dei ban pyndep noh hapoh ki lai bnai ban ai jinger ìa ki jingda ìa baroh ki transformer, khnang ba kan long ka jingiada bad lait na ki jingma ìa ki mynsiem brierw bad ki mrad kumjuh. Ka HYC Mawthawpdah Area Unit, lyngba u bah Wellman Kharlyngiong uba dei General Secretary ula pynkynmaw ba ha ka 1 tarik jong u Kyllalynkot, 2025 ka seng ka la leit ban ker ìa kawei ka jaka buh ìa u trans-former uba don ha shnong Phortjalei, South West Khasi Hills District.

Dawa ka AHPUF ban maramot ìa u

bad utei u Transformer.

Halor kane ka seng ka kyrpad jur ìa ka tnad MeECL ba kan shim khia mardor ìa kane ka jingdawa bad ban pynshna thymmai noh shi syndon ìa utei u Trans-former, khnang ba kan long kaba shngaiñ ìa kiba bun ba lang, pynkut u kyrwoh na u President Bah J. Phawa.

Pynkhreh ka Meghalaya ban phah ìa ki nurse sha

kaba yn sa khot sha ka MSSDS Centre kaba don ha Umsawli ìa kaba shen yn sa plie noh. Ka ong ruh ba kumba leh ìa ki nos, hadien ba la dep ban jied ìa ki kyrtong kan sa don pat ka jingai jingkyrshan na ka Skill Development Programme jong ka sorkar jylla bad kan don ruh ka jingsiew na ka bynta katto katne lyngba katei ka song pisa.

Ka Myntri ka pyntip ruh ba ki don bun ki MSSDS Centre ha ki distrik kiba la sdang ban treikam.

Halor ka jingkylli, ka Myntri ka la ong ba mynta dei ban peit hangno don kiba dawa bad kumta kum ka sorkar ki shim ìa ka rai haba don kano kano ka jingdawa kum kine ki lad ai kam bad pyntip pat sha ki paidbah ba lada ki kwah ban leit ki lah ban shu scan ìa utei u QR Code ban rejistar ìalade.

Ka ong ruh ba hadie kane, ki bor pyniaid kin sa pyntip biang na ka bynta ki kam kiba dang sah.

"Ngi la ìohi ba ka don ka jingshongshit na ki samla pule nos na ka jylla kiba leit sha kiwei pat ki ri kum ha Singapore. Mynta ki paidbah ki sdang ban mih, don kiba trei ha Japan bad jun ki kynhun ki la leit. Kane kan ìai bteng ha ki snem ban wan namar kane ka long ka sienjam kaba paka kaba plie lad ìa ki samla ba la don jingtbít ba kin leit trei shabar ym ban shu shong ha ka jylla khlem leh ei ei," ka la ong.

Ha ka sien nyngkong ba ìaleh Matrik pas 1st Division ki khynnah ka skul Mawdet

School, kan phah thoh exam matrik ìa ki khynnah wat haba dang sdang ìa katei ka Secondary ha u snem 2023.

La seng ìa katei ka skul ha u snem 2004 bad ha u snem 2023 la ìoh ban kyntiew

services la pyniaid da ka National Health Mission.”

Shuh shuh ka ong ruh ba haduh mynta kim pat lah ban lait na ka jingshah kynthoh hapdeng kiba kwah ban pyniaid ìa ka bad kane kadei ka dawbah kaba kim pat lah ban jied ban pyniaid ìa ka 108 ha ka jylla.

“Ka long kaba donkam ba ìa ka 108 service dei ban pyniaid da kito kiba la tbit ban pyniaid namar ki nongtrei 108 ki dei ki nongtrei kiba donkam ban ìoh bun ki jingmyntoi la ka long naduh ki insurance ìa ka koit ka

female-male ratio ha ka jingthungkam Nurse ha NEIGRIHMS.

“Ngi kwah ba un rah ìa kane ka mat sha ka Ministry. Namarba u dei u nongmihkhmat na ka party kaba dei ka paralok kaba ìatreilang hapoh ka Sorkar NDA ha Delhi, ngi kwah ban pynkhamti ha u ìa ka jingkitkhlieh ha ka kyrteng jong ki nongshong shnong ka jylla. Lada ka AIIMS ka lah ban pyntreikam ìa ka 80:20 female-male ratio, balei ka NEIGRIHMS kam lah ban pyntreikam kum ìa kata ka polisi,” ong u Bah Synrem.

Kwah ka sorkar ban kham stet ka ishu

jong u, shen ka sorkar kan sa shong ìa ka jingïalang bad la khmih lynti ruh ba ha ka sien shong kaban wan kan sa kham shai shuh shuh.

Dei ha ka 08tarik mynta u bnai, ka Meghalaya High Court ka la pynsangeh ìa ka jingbishar haba ìadei bad katei ka jingtyrwa ban pynkynriah noh ìa ki 342 tylli ki longieng na Them Iew Mawlong haduh ka 28tarik ìaiong, ban ailad ìa ka sorkar jylla bad ka Harijan Panchayat Committee ban wad lad ban pynbeit.

Ka sorkar jylla dang shen ka la kyrpad ìa ka sorkar pdeng ba kan ai kumba 2.5 lane 3 akar ka jaka kaba ym pat pyndonkam jong ki shipai kaba don mar pyrshah bad ka petrol pum ha Iew Mawlong.

Ngan shong thait noh kum u MP tang shu

ha ka rta 58 snem. Ha ka samoi ka ban sa wan, nga sa hap 70 snem, nga ngeit ba kiwei pat kiba dang kham samla kin mih bujli,” ong u Dr. Kharlukhi ha ka jingiakren bad ki lad pathai khubor.

Haba kylli, u Dr Kharlukhi u la ong pat ba rai shong ha ka party ban rai ìano ban jied na ka bynta ban mih bujli kum u kyrtong MP sha ka Rajya Sabha.

Halor ki jingjop jong ki thong treikam ka Sorkar MDA ha ki hynñiew snem ba la leit ong, u Dr. Kharlukhi u la ong ba ka Sorkar ha ka samoi treikam jong ka kynhun MDA-I ka la pynmih paidbah ìa ka kaiphod treikam shwa ban wan ka elekshon kiba pynpaw ìa ki jingjop ha kaba ìadei bad ka jingshna ìa ki surok, ki lynti ki syngkien, ki kam jingohkai pyrthei bad kiwei kiwei.

burom la pynlong ha phyllaw ka skul Mawdet, ha kaba u bah E.Lyngdoh Block Development Officer ka Nongstoĩ C&RD Block Rambrai C&RD Block bad ka Ri Mulliang, u la long kum u kongsan ryngkat ka jingiadonlang u bah Mickey Syiemlieh u ba wan na ka ophis jong ka SDSEO Nongstoĩn, u babu B.I.Nongsiej u nongseng ìa katei ka skul uba la seng ruh da ki phew tylli ki skul ha katei ka thaiñ, u babu Banteilang Rimiat Assistant Headmaster ka Mawdet sec-ondary school, ki nonghikai, ki nongïalam ka Shnong Mawdet bad kiwei.

shuh kiba dang bha. Ki nongtrei jong ka 108, ka jaka sah, ka hok bad ki jingmyntoi jong ki ruh ki dang sahteng lut tang namar ngim pat lah ban rai kumno ngin leh.”

Shuh shuh ka Myntri haba pynshai halor ka jingshimpor ban jied ìa ki nongpyniaid ka la ong ba haba ìadei bad kine ki kam bun ìa tyngkhuh bad kiba nabar kumta ka sorkar ka hap ban phikir bad peitngor bha da kaba bishar bniah thik pa thik. Hynrei ka ong pat ba kan poi ka sngi ba kin sa lah pat ban jop.

shynrang.

U Bah Synrem u la ong ba ka NEIGRIHMS ka la thoh sha ka Ministry of Health & Family Welfare ha ka 9 tarik, Naitung, 2024 ban pan jingmynjur na ka Ministry ba kan pyntreikam ìa ka kyndon kaba thungkam 80:20 ration ìa ki kynthei. ìa ki nurse shynrang la pdiang da ka Central Institute Body of AIIMS, New Delhi bad kiwei kiwei ki Institute ne Undertaking jong ka Sorkar India kum ka ESIC Hospital kynthup ruh ìa ka Institute of National Importance kum ka JIPMER ha kaba 80% na ki kam Nursing Officers la mang kyrpang tang ìa ki kynthei.

“Ngi la aiti lut ìa baroh ki kot ki sla da ka jingkyrpad ìa u MP ba un shimkhia bha ìa kane ka mat khnang ba kan ym ktah ìa ka jinglong jingman ha NEIGRIHMS ha kaba ìadei bad ka jingthungkam Nurse. U la kular ka jingïakynduh bad ngi, ba un sa pyrshang ban shimkhia bha ìa kine ki mat,” la bynrap u Bah Synrem.

Ka HYC ka la ìakhih ìa kane ka mat thungkam hadien ba ka NEIGRIHMS lyngba ka Advertisement ba la pynmih ha ka 22 tarik, Kyllalynkot, 2025 ka la pynbna ban pyndap ìa ki 105 tylli ki posts Nursing Officers hynrei ha ka Advertise-ment kam shym la kdew ìa ka ratio thungkam Nurse la long ìa ki kynthei ne

Hynrei ka Ministry lyngba ka shithi kaba la pynmih ha ka 08-08-2024 ka

Khanglad ìa ki kam runar ruser, mynmiet

por sha ka por bad ban pyrkhing ìa ki kali la pynlong biang ìa kane ka jingkhynra khnang ban lap ìa kiba pynkheĩn ain bad kiba leh ìa ki kam sniew.

U la ong ruh kane ka jingtalasi ìa ki Kali ka don bun ki jingthmu naduh ka jingtehlaam ìa ki kam tuh kali ha kane ka surokbah, ka jingpyrkhing ìa kiba shalan beain ìa u Drok, ka jingpyrkhing ìa kiba Nong Bangladesh kiba wan rung

Shuh shuh, u la ong ruh na ka liang ka tnad Pulit na Ri

beaiñ sha kane ka jylla, ha ka la sakhi ha ki lad pathai khubor ba ki Pulit ka Ri Bhoi ki ìa trei shitom bantehalakam ìa ki kam sniew.

U la ong ruh kane ka jingtalasi ìa ki kali kan ìarap shibun ban tehlam ìa ki kam sniew kum ka jingrahbor ìa ki kynthei ki khynnah bad kiwei kiwei ki kam sniew, ha kaba la ju ìoh ban bat ìa kiba leh kam sniew.

Shuh shuh, u la ong ruh na ka liang ka tnad Pulit na Ri

Buddien ka MSSASA ìa ka jingthmu shimti ka tnat Pule Puthi ìa ki skul SSA

Rymbai u la ong, “ngi la buddien ìa ki mat kiba ngi ladep ìakren mynshwa ha kaba ìadei bad ka jingshimkhia ka Sorkar ban shimti noh ìa ki skul SSA.”

Dang ha khyndit sngi, ka tnat Pule Puthi jong ka Sorkar Jylla ka la phah da ka jingthoh sha ki nongpyniaid jong ki skul SSA ba la pyniaid da ki kynhun bapher bapher ba kin ai ìa ka jingmynjur la ki mynjur neem ban aiti ìa ka Managment na ka SSA sha ka tnat Pule Puthi ka Sorkar Jylla.

U la ìathuh ba katba ka Sorkar ka la phah ìa ki shithi ka seng ka la lap ba bun na ki skul Private, Mission, NGO ba la pyniaid ìa ki skul SSA ka la mih ka jingeh. “Ka jingeh kaba mih ka long ba kim shai

halor ka jingthmu jong ka Sorkar. Halor kane ngi la ìakren sani bha bad u Com-missioner and Secretary jong ka tnat Pule Puthi bad ngi la kyrpad ba ka Sorkar kan pynjlan ìa ka por ba ki Management kin aiti ìa ka jingmynjur jong ki bad ìa kaba u Commissioner and Secretary jong ka tnat Pule Puthi u la kular ban pynjlan haduh kaba kut une u bnai,” la ìathuh u Bah Rymbai.

“Na ka bynta ki bor pyniaid skul kiba ladep ai ìa ka jingmynjur ban aiti ìa ka Management sha ka tnat Pule Puthi, ngi la ong ìa u Commissioner and Secre-tary jong ka tnat Pule Puthi ban nang pyntyllun shakhmat ìa ka File katba donkam ban leh hapha ka tnat treikam,” u la ong.

Sa ha Nongpoh plie showroom ka JN Suzuki, ìohkam bun ki trai shnong

Nongpoh, Æaiong, 15: Ka JN Suzuki, ka kompani kaba ju pyniaid ìew ki ar sha ka naduh ki Scooty bad ki bike mynta ka sngi ka la nang pyniar ìa ka tnad jong ka ban plie paidbah pat sa kawei ka outlet ha ka shnong Mawdiangum, ha Ri-Bhoi District.

Ìa katei ka JN Suzuki Outlet ba la long trai da ka kong Pristymai Jyrwa Nongsiej la wan ban plie paidbah da u Bah A. Myrthong Assistant Com-missioner ka Ri-Bhoi Dis-trict kum u kongsan, ha ka jingdonlang ki riew rangbah, ki nongtrei jong ka JN Suzuki bad kiwei kiwei.

Lyngba katei ka Outlet jong ka JN Suzuki kaba la plie paidbah mynta ka sngi kan long ka jingkyrkhu ìa ki paidbah ka thaiñ Ri-Bhoi ban nang pynjan ìa ka dukan ba die ìa ki ar sha ka namar ha katei ka outlet lah ban ìoh ìa bun jait ki kali ar sha ka haduh kiba pynmih thymmai ha kane kajuk ba mynta, khamtam kitei ki jai tar sha ka ki dei ruh kiba duna bha ka jingbam umphñiang, ryngkat ruh ki jaka shna bad ki jaka sait kiba biang ban ai ka jingshakri kaba paka sha ki paidbah kiba pyndonkam ìa ki ar sha ka Suzuki.

Shuh shuh nalor ka jinganguud ban pynjan sha ki paidbah ban ìoh ìa ki ar

la jubab, “la ai jingmut ìa ka NEIGRIHMS ban ym pdiang ìa ka kyndon thungkam 80:20 (kynthei: shynrang) Nurse kumba la pdiang da ka AIIMS, NEW Delhi.”

“Kane ka jingai jingmut jong ka Ministry kam shym la ktah tang ìa ka treikam treijam jong ka NEIGRIHMS hynrei ka la ktah ruh wat ìa ka jingsngew jong ki nongpang kiba leit wad jingsumar ha NEIGRIHMS Hospital,” la ong u Bah Synrem.

Katkum ka jingong jong u, ka NEIGRIHMS kam don kumba 40 tylli ki de-partment bapher bapher ha kaba ki Nursing Officer ki hap ban trei bad tang 3 tylli na kine ki department ki dei ki Male Ward.

U Bah A. Myrthong Assistant Commissioner ka Ri-Bhoi Dis-trict u ba dang plie paidbah ìa ka JN Suzuki outlet ha ka shnong Mawdiangum ha Nongpoh.

sha ka Suzuki, lyngba katei ka outlet ka long ruh ka jingkyrkhu kaba khraw ìa ki samla ka thaiñ Nongpoh, lyngba ka ìohkam ìohjam hadien ka kong Pristymai Jyrwa Nongsiej kum ka trai

ka la pynpaw ba ka thungkam thungjam hi kaba nyngkong la ailad beit ìa ki trai shnong, bad kiba bun hi ki nongtrei ha katei ka out-let ki dei kiba na ka thaiñ Nongpoh.

Ngin thwet ha ban da lap ìa ki riewshim

Kumta ka komiti ka la shim ìa ka rai ban wad haban da lap ìa ki riew shim kabu bad lada lap kan leh da kaba tyngeh. U Bah Syiemsad u la ong ba katto katne snem mynshuwa ki la don kiba kum kita ki brierw bad ha ka jingwad bniah jong kane ka seng ka la ìoh bat lai ngut bad ka la aiti ha ki Pulit ban leh ìa kaba donkam.

Ka HANM ka la maham ruh ìa u Youtuber uba la pynmih ha Youtube Channel jong u ìa ka dur jong u President ka seng u Bah Lamphrang Kharbani kumjuh ruh ìa ka lama bad ka shab jong ka HANM.

Ka HANM ka la dawa ìa u trai jong ka Youtube Channel ba u dei ban weng noh hapoh 24 kynta lym kumta ka seng kam banse ban ìaid katkum ki lynti jong ka ain.

Haba pynkut ìa ka jingiakren bad ki lad pathai khubor, ka HANM ka la ong ba kam don por ban leh ìa kum kita ki kam poh kiba pypohdor ìa ka jaitbynriew hi baroh kawei.

Mynjur ki skul ha East Khasi Hills ban

da ki bor distrik jong ka East Khasi Hills ìa ki nongpyniaid jong kine ki skul kiba don ìa ka Plus Two lane ka HSSLC ha East Khasi Hills. Ha kane ka jingïalang ki bor distrik ki la kyrpad bad kyntu ìa kine ki skul ba kin pdiang noh kham bun ìa ki khynnah skul sha ka Class XI na kaei kaba ki ju shim barabor.

“Halor kane ka bynta, ki nongpyniaid jong ki skul bapher bapher ki la kyntiew shuh ìa ka jingpdiang ìa ki khynnah bad ìa kane la buh ruh ha ka website jong ka distrik kaba long - (https://eastkhasihills.gov.in),” ong ka Deputy Commissioner ha ka kyrwoh.

La ìathuh ruh ba kumba ju long barabor, ka jingdon ki khynnah ha ka HSSLC ha ka jylla ka long 51,000 ngut hynrei mynta u snem pat ka jingdon ki khynnah kiba pass ha ka SSLC la ka kot sha ka 55,473 ngut.

Ka VPP ka pyrshah ìa ka jingthombor

ka party ka pyrshah ìa ka jingthombor hynrei ka kham lah ìa ka jingleh Gunda.

Ha ka jingiakren bad ki lad pathai khubor, u Dr. Kharlukhi u la ong, “mynta ka sngi nga dang pule ha ka kotkhubor ba ki (VPP) la dawa ìa ka jingtohkít ìa ka jingshah rem jong ki ha ka elekshon ha Jaiñtia Hills Autonomous District Council (JHADC). Kumba ong u MLA jong ngi na Jowai, kine ki brierw haba ki rem ìa ka elekshon ki ong ba shu leh thok hynrei haba ki jop ka biang beit.”

Da kaba kyntait ìa ka jingkam jong ka VPP ba ka jingthombor ka dei ka daw ba kongsan ba ka la rem ha ka elekshon ha JHADC, u nongïalam ka NPP u la ong, “phi tip haduh mynta nga dang don bad nga ìa ka video kaba la jia hadien ka elekshon haba kawei ka ìing jong u nongkyrshan jong ngi ka la shah thombor bad shah kawang da ki maw. Ngam ìohi ba kine ki brierw, kiba ieid jaidbynriew ba kin pynrem, namarba kine ki brierw, kaba ka ìing kaba la mad ìa ka jingshah pynjulor ha ka kynhun jong ki, ki dei ki paid Jaintia, ngam ìohi ba ki nongïalam kin pynrem.”

“Ki ong ba shah thombor hynrei kane kam long eiei hynrei ki jingleh Gunda kaba mut ba ki pyrshah ìa ka jingthombor hynrei ki kham lah ìa ka jingleh Gunda,” la kynthoh u Dr. Kharlukhi.

“Dang ha kine ki taiew ba ladep ngi la ìakynduh ìa u Commissioner and Secre-tary u la pyntip ba un sa khot da ka jingïalang hapdeng ki Ophisar na ka tnat Pule Puthi bad kynthup ruh ìa ki nongïalam jong ki nonghikai SSA bad 4th Teacher.

Ha kaba ìadei bad ka jingpynkhreh ìa ki jingkylli na ka bynta ka Class-VI, VII, VIII da ka MBoSE ne ka DERT, u Bah Rymbai u la ong, “ngi sngewkhia pat ha kaba ìadei bad ka Syllabus namarba haduh mynta kam pat don satia na ka bynta ka Class-VI, VII bad VIII.”

“Dang ha kine ki taiew ba ladep ngi la ìakynduh ìa u Commissioner and Secre-tary halor kane ha kaba u la pyntip ba ka tnat Pule Puthi ka dang pynkhreh ìa ka Syl-labus kaba la jan dep artat,” la pyntip u President ka MSSASA.

U la ìathuh ruh ba